

Oppimispäiväkirja

Mikä oppimispäiväkirja on?

Oppimispäiväkirja on ohjeistettu kirjoitusprosessi, jossa keskeistä on analyyttinen ja pohdiskeleva ote luennon, luentosarjan tai seminaarin sisällöstä – mitä opin, mitä en oppinut. Kirjoittaja saa olla eri mieltä, esittää omia tulkintoja ja kritiikkiä, mutta näkökulmat tulee perustella. Oppimispäiväkirjasta voidaan käyttää myös käsitteitä luentopäiväkirja tai oppimisportfolio.

Oppimispäiväkirja **ei** ole..

- täysin vapaata tekstiä, vaan opiskelijat kirjoittavat oppimispäiväkirjaansa opettajalta saamiensa ohjeiden mukaisesti
- sama asia kuin luentomuistiinpanot! Muistiinpanoja pitää kuitenkin käyttää apuna pääasioiden ja itseä erityisesti kiinnostavien kysymysten löytämiseksi.
- referaatti luennon sisällöstä, vaan tekstissä kommentoidaan ja pohditaan luennon/seminaarin keskeisiä asioita.

Oppimispäiväkirjan tarkoitus

Opiskelija pystyy kirjoittamisen avulla seuraamaan omaa oppimista ja asioiden omaksumista. Kirjoitusprosessissa korostuvatkin oppimisen prosessiluonne ja reflektio. Oppimispäiväkirja auttaa muodostamaan oman käsityksen opiskeltavasta asiasta, prosessoimaan opittua asiaa eteenpäin ja liittämään se laajempaan asiayhteyteen. Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen tukee opiskelijan tietopohjan rakentumista ja kokonaiskuvan muodostamista.

Oppimispäiväkirja voi olla joko yksityinen tai julkinen. Yksityistä päiväkirjaa pidetään ainoastaan oman oppimisen ja ajattelun tehostamiseksi. Se toimii ensisijaisesti itsearviointin välineenä: päiväkirjan avulla voi seurata oman ajattelun kehittymistä. Osittain tai kokonaan julkinen päiväkirja on vuorovaikutusta opiskelijan ja ryhmän välillä tai opiskelijan ja opettajan kanssa. Senkin ensisijainen tarkoitus on kirjoittamisen avulla oppiminen. (Lonka & Lonka 1996, 18.)

Oppimispäiväkirjan laatiminen

- kirjoita oppimispäiväkirjaa säännöllisesti, mielellään jokaisen opetustilaisuuden jälkeen. Asiat ovat tällöin tuoreessa muistissa.

- luento- ja seminaarimuistiinpanoihin kannattaa laittaa merkintöjä sellaisiin kohtiin, joita voi esittää oppimispäiväkirjassa, ja kirjoittaa ylös mielestään tärkeitä huomioita ja kysymyksiä odottamaan oppimispäiväkirjassa tapahtuvaa jatkojalostusta.
- muista nimiölehti! Nimiölehteen merkitään nimi, opiskelijanumero, päivämäärä sekä opintojakso ja opintopistemäärä, johon oppimispäiväkirja liittyy.
- oppimispäiväkirjan teksti on yhtenäinen, jäsennelty ja otsikoitu.

Keskeisiä oppimispäiväkirjan kirjoittamisessa esiin tulevia asioita on useita; osa niistä liittyy tiedonkäyttötapoihin ja osa taas sisältöjen rakentamiseen (ks. Lonka & Lonka 1996, 19).

A) TIEDONKÄYTTÖTAPA

Toteava

1. Tiedon esilletuonti ja kuvailu

Kehittelevä

1. Tieto ymmärretään ja asiat kerrotaan omin sanoin
2. Tietoja kyetään soveltamaan uusiin tilanteisiin
3. Tietojen pohjalta voidaan tehdä analyyseja
4. Tietojen pohjalta pystytään tekemään synteesejä
5. Pystytään arvioimaan

B) SISÄLLÖT

1. Kirjatietoa, teorioita ja kurssilla opittuja asioita arvioidaan
2. Käytetään hyväksi yleistietoa
3. Nostetaan esiin omia kokemuksia ja havaintoja
4. Kirjataan esiin omia tunteita ja reaktioita

Tasapainoisen oppimispäiväkirjan ainekset jakautuvat siten, että noin puolet esille nostetuista asioista liittyy A) tiedonkäyttötapoihin ja noin puolet taas B) sisältöihin. Kun pitää tämän mielessä, voi havainnoida, painottaako päiväkirjassa liikaa tai liian vähän tiettyjä aineksia. Koostuuko oppimispäiväkirja ensisijaisesti tunnepitoisista aineksista? Tyytyykö vain toteamaan asioita? Vai kehittelisikö ajatuksia sittenkin vielä pidemmälle?

Toteava tiedonkäyttötapa ei sisällä sen kummempia perusteluita vaan toteaminen tarkoittaa sitä, että tietty tosiasia on vain esitetty tai kuvattu. Kehittelevä tiedonkäyttö tarkoittaa jo pidemmälle vietyä pohdintaa: esitettyjä asioita tarkastellaan monipuolisemmin, esitellään päätelmiä tai perusteluita. Tiedonkäytön toteava osuus jää melkoisen pieneksi, ja enemmän tilaa vievät tiedon ymmärtäminen omin sanoin esittämällä sekä soveltaminen uusiin tilanteisiin. Analyysit, synteetit ja arviot tulee tuoda myös yhtälailla esiin.

Sisällön perusteella esiintuotu arviointi liittyy pääasiassa kirjoista tai luennoilta opittuihin asioihin (ns. kirjatietoon) ja omiin havaintoihin ja kokemuksiin. On hyvä tukeutua myös yleistietoihin, jotka on kuitenkin erotettava näennäistiedoista eli väärinymmärryksistä. Jollei ole varma tiedon oikeellisuudesta, on aina aiheellista tarkistaa se jostakin luotettavasta lähteestä.

Oppimispäiväkirjan arviointi:

Oppimispäiväkirja voidaan joskus arvostella osana opintosuoritusta tai tentin asemesta. Tällöin opettaja ja opiskelijat sopivat etukäteen arvioinnin perusteet. Oppimispäiväkirjaa varten voidaan antaa joko tarkkoja tai yleisluonteisia ohjeita käyttötarkoituksen ja opintojakson tavoitteiden mukaan. Huolehdiathan siitä, että tiedossasi on, mitä opettaja odottaa oppimispäiväkirjasuoritukselta.

Antoisaa kirjoitusprosessia!